

2021-12-21

Epidemiologisk lägesbild

AKTUELL SJUKDOM

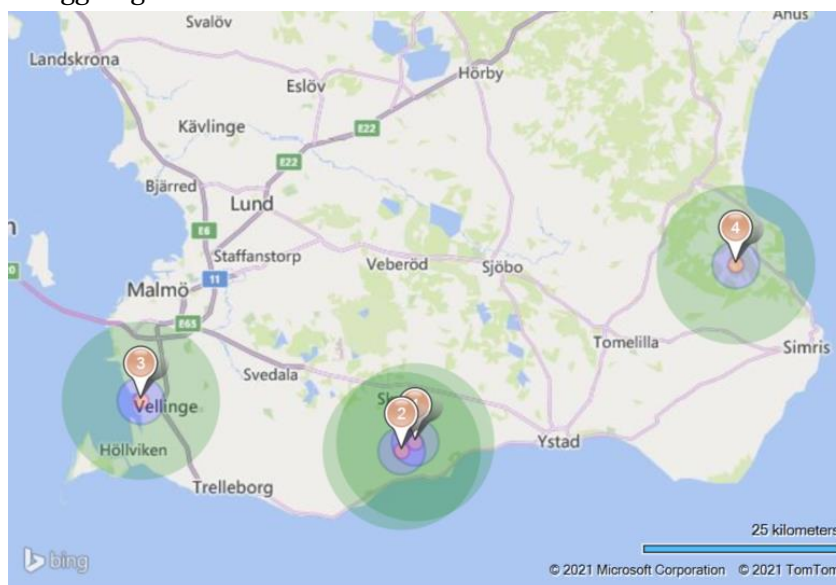
Högpatogeten fågelinfluensa (HPAI)

HÄNDELSEN OCH KONSTATERADE KONSEKVENSER

Konstaterade utbrott på fjäderfä och andra fåglar i fångenskap säsong 2021/22:

Datum för konfirmering	Subtyp	Län	Kommun	Typ av anläggning	ID (JV)	Kart-nummer
2021-12-17	H5N1	Skåne	Simrishamn	Unghöns	IP 5	4
2021-12-17	H5N1	Skåne	Vellinge	Hobby	IP 4	3
2021-12-13	H5N1	Skåne	Skurup	Matfågel (kalkon)	IP3	2
2021-12-01	H5N1	Skåne	Skurup	Hobby	IP 2	1

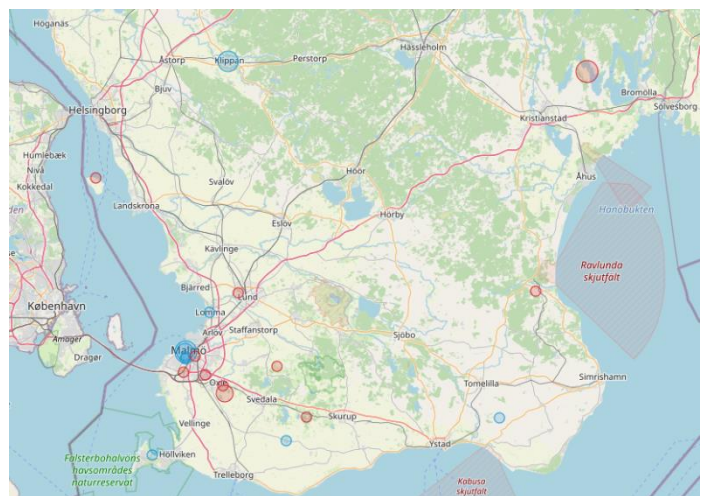
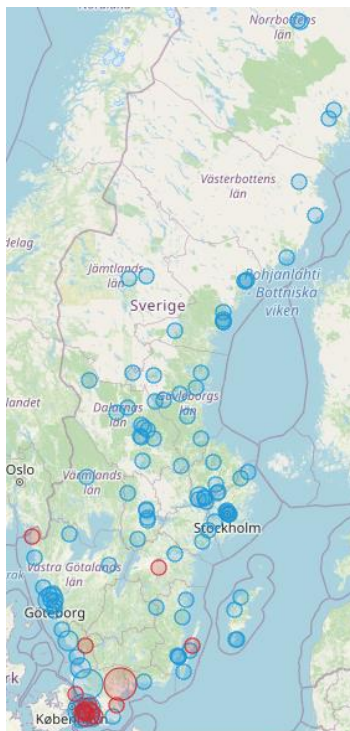
Jordbruksverket har beslutat om åtgärder lokalt på och omkring de smittade anläggningarna.

Karta över konstaterat smittade anläggningar med 1km(rosa), 3 km(blå) samt 10 km (grön) zoner markerade. OBS! Beslutade restriktionsområden kan vara annorlunda än markerade zoner.

Under december månad har det inkommit flera frågeställningar per vecka gällande fågelinfluensa hos tamfåglar. I varje enskilt fall samlas information om symtombild och utveckling, i de fall HPAI inte kan avfärdas tas prov in till SVA för analys.

Många rapporter om sjuklighet och dödlighet bland vilda fåglar kommer in till SVA via rapporteravilt, främst från Skåne. Fynd av HPAI har gjorts hos flera vilda fåglar i länen Skåne, Kalmar, Halland och Östergötland. Samtliga fynd har varit av typen H5N1, utom det i Östergötland (H5N8). Arter där högpåtagligt fågelinfluensavirus påvisats hos under innevarande säsong i Sverige inkluderar havsörn, kaja, gråtrut, grågås, vitkindad gås, sädgås, ormvråk, havstrut, viltlevande fasaner, gräsänder samt kanadagäss.

Kartor över fynd av HPAI hos vilda fåglar sedan 1 september 2021 där positiva fynd markeras med röda prickar och fåglar provtagna med negativa resultat med blå prickar. OBS! Den röda prick vid norska gränsen är ett sent undersökt fynd från juni. Karta från 2021-12-13

En rödräv som inkom till SVA från Heby kommun, Uppsala län i slutet av september har provtagits och bekräftats positiv för fågelinfluensavirus av typen H5 men N-typ och patogenicitet har inte gått att fastställa.

Aktuell filtrerbar karta och annan interaktiv grafik över fågelinfluensaövervakningen hos vilda fåglar finns här:

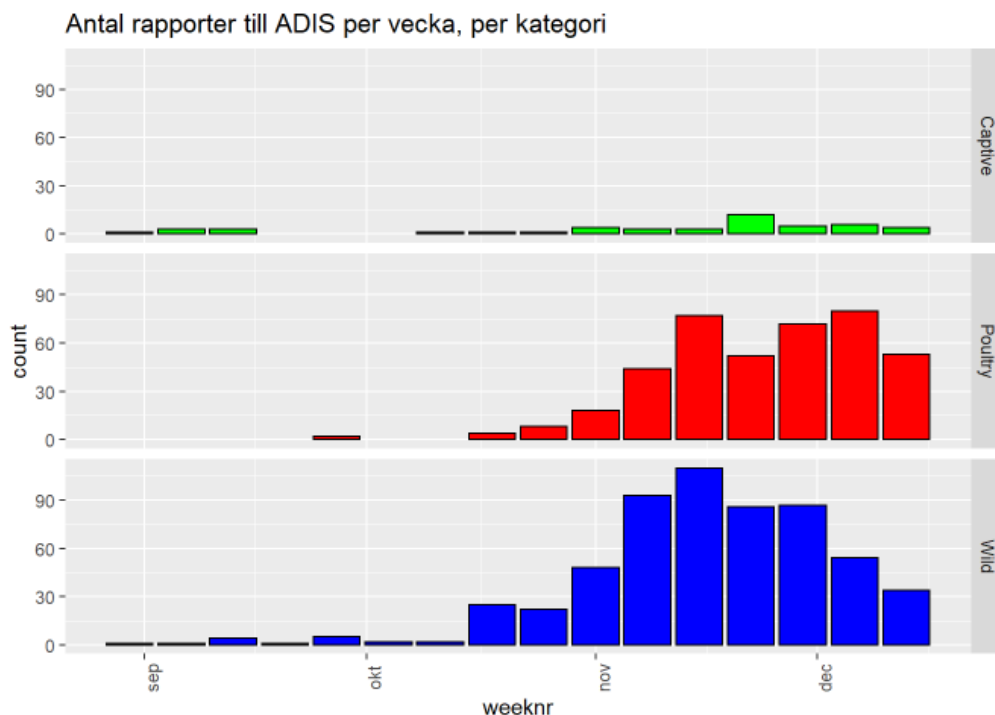
<https://www.sva.se/annesomraden/smittlage/smittlage-for-fagelinfluensa/>

Karta över rapporter om sjuka eller döda vilda fåglar som kommit in till rapporteravilt.sva.se finns på samma sida.

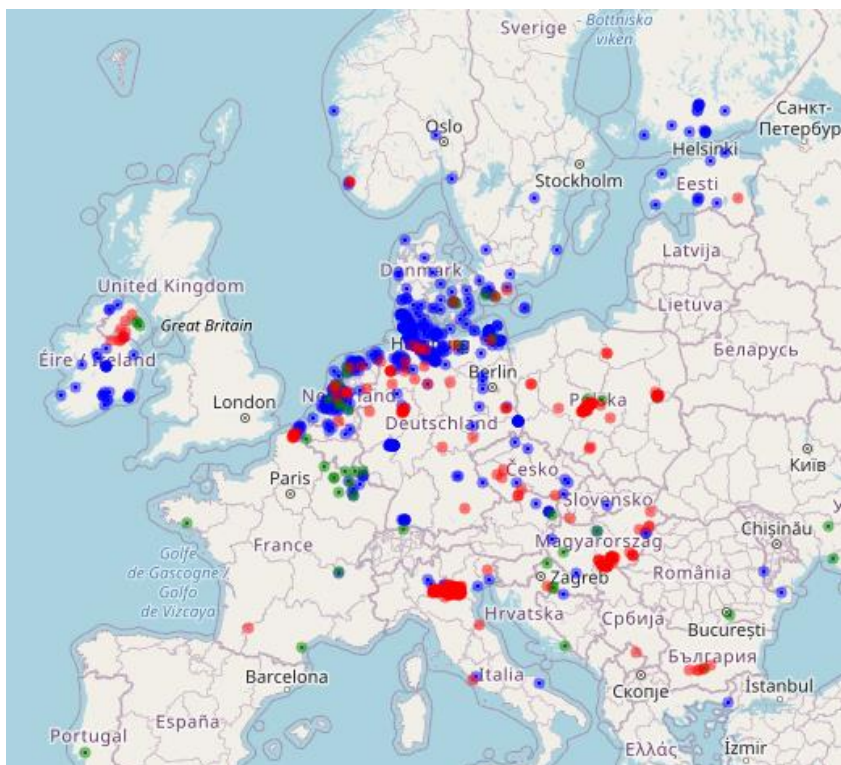
Antal fall i Europa rapporterade till EU:s databas ADIS med upptäckt från 1 september 2021 är: 575 (30) fall på vilda fåglar, 429 (78) utbrott på fjäderfä och 46 (6) utbrott på andra fåglar i fåglar i fångenskap. Inom parentes anges antalet rapporter från de senaste sju dagarna, vilket inkluderar ett stort antal utbrott i

Italien, som nu är uppe i totalt 249 utbrott hos fjäderfä, men även rapporter från ytterligare tretton länder (Frankrike, Irland, Ungern, Tyskland, Österrike, Polen, Tjeckien, Bulgarien, Sverige, Belgien, Nederländerna, Danmark, Storbritannien).

Antalet rapporterade utbrott av HPAI i Storbritannien fortsätter att öka (källa APHA). Utbrotten är spridda över hela Storbritannien, de flesta utbrotten hos tamfåglar är belägna i England (53 st), men det är även rapporterat fem i Skottland och tre i Wales, liksom sju i Nordirland (ingår i ADIS), samtliga HPAI H5N1.

I Europa har typerna H5, H5N1 och H5N8 påvisats under denna säsong (sedan 1 sep). Rapporter i november och framåt domineras av typen H5N1, med undantag för två vilda fåglar i Nederländerna (H5N8) och en i Finland (H5N8). Dessutom förekommer 70 rapporter som saknar fullständig typning (H5), de flesta från Italien. Analyser visar att det är två olika genetiska kluster av HPAI H5N1 som cirkulerar varav det ena är virus som "översomrat" i Europa, medan det andra har likheter med virus från utbrott under sensommaren i Ryssland.

Karta över utbrott av HPAI på fjäderfä (röd prick) och andra fåglar i fångenskap (grön prick) och vilda fåglar (blå prick) rapporterade till ADIS med datum för konfirmering från 1 september 2021. Utdrag från ADIS 2021-12-20.

Källa: ADIS samt

[https://www.gov.uk/guidance/avian-influenza-bird-flu-\(2021-12-20\)](https://www.gov.uk/guidance/avian-influenza-bird-flu-(2021-12-20))

Utbrotten i Europa har föranlett att FAO den 29 oktober 2021 gick ut med en varning (*alert*) för HPAI längs med flyttfågelvägarna i Europa, Asien, Mellanöstern samt senare i höst och vinter även i Afrika. FAO uppmanar berörda länder att vidta extra åtgärder som att förstärka övervakningen, öka medvetenheten bland hållare av fjäderfä samt att implementera bisosäkerhetsåtgärder.

Flera länder i Europa har infört förhöjd skyddsnivå för tamfåglar. Jordbruksverket beslutade den 2 november om skyddsnivå 2 i större delen av södra Sverige. Områden för skyddsnivå 2 har identifierats med stöd av en riskbedömning (SVA 2021/712).

Höstens utbrott av HPAI har föregåtts av ett stort antal utbrott hos tamfågel under influensasäsongen 2020/2021 inom EU samt fynd hos vilda fåglar. I Sverige konstaterades HPAI på 24 svenska anläggningar med tamhöns samt hos 128 vilda fåglar under perioden 1 okt 2020 till 30 sep 2021. Utbrotten orsakades av olika subtyper av influensavirus, men samtliga ingick i klad 2.3.4.4 B

Kort beskrivning av aktuell övervakning:

Övervakning för fågelinfluensa hos tamfågel baseras i första hand på klinisk/passiv övervakning (dvs att djurägare reagerar på symptom eller ökad dödlighet och tar kontakt med veterinär) i fjäderfäflocker, vilket bedöms som en känslig

övervakningsmetod då infektion snabbt orsakar ökad dödlighet hos de flesta fågelarter, med undantag för andfåglar. Serologisk övervakning görs i viss utsträckning men syftar främst till att upptäcka lågpatogen fågelinfluensa.

Övervakning av vilda fåglar baseras på provtagning av självdöda eller sjuka och avlivade djur. SVA:s viltveterinärer begär in fåglar baserat i första hand på rapporter som kommer in till rapporteravilt.sva.se. Mellan 400 - 500 vilda fåglar undersöks årligen

AKTUELLA MISSTANKAR

Det pågår en utredning av sällskapsfåglar (undulater).

ANTAGANDEN OCH ANALYS

Förekomsten av HPAI H5N1 är fortsatt hög i Europa och antalet nya rapporter avseende fall hos både vilda fåglar och fjäderfän är fortsatt stor. Smittan är nu utbredd och 27 länder har rapporterat om fall av HPAI sedan 1 september. Förutom spridning mellan vilda fåglar och från vilda fåglar till tamfågel förekommer det lokala smittcykler mellan besättningar med tamfåglar i vissa drabbade områden i Europa.

Vi är nu inne i en period där ett stort antal vattenlevande fåglar inklusive flyttfåglar förväntas uppehålla sig och röra sig fram och tillbaka över Östersjön. Kallare lufttemperaturer kan öka risken för smittspridning bland annat för att virusen överlever längre i miljön. I vissa områden skulle dock riskerna kunna minskas då de vattenlevande fåglarna rör sig mot isfritt vatten. Utvecklingen hittills har likheter med säsongen 2016/17 och 2020/21.

Baserat på erfarenheter från 2020/2021 förväntas risken för utbrott hos tamfåglar öka under kommande månader för att nå en kulmen under februari-mars. Med tanke på läget och upprepade uppmaningar till djurägare att ta kontakt med veterinär vid symptom på HPAI eller ökad dödlighet förväntar vi oss fortsatt att det kommer att komma in många frågeställningar om HPAI.

SVA:s bedömning baserat på aktuell rapportering är att virus cirkulerar bland vilda fåglar inte bara i de län där smitta påvisats utan även i andra delar av landet. Smittrycket bland vilda fåglar varierar över landet men är lokalt mycket högt. Vetenskapligt underlag pekar på att den mest sannolika smittvägen till kommersiella fjäderfä som hålls inomhus är via föremål kontaminerade med fågelspillning, föremål såsom utrustning eller skodon hos personalen.¹

Sannolikheten för introduktion av HPAI till fjäderfä och andra tamfåglar från vilda fåglar bedöms vara generellt förhöjd, risken för tamfåglar är stor. Särskilt bedöms den vara förhöjd för tamfåglar med utevistelse eller låg biosäkerhet. Majoriteten av utbrotten hos hobbyflockar under senaste året har drabbat anläggningar med både

¹ Central Veterinary Institute, Wageningen University, 2017. Risk factors of primary introduction of highly pathogenic and low pathogenic avian influenza virus into European poultry holdings, considering at least material contaminated by wild birds and contact with wild birds. EFSA supporting publication 2017

hönsfåglar och ankor eller gäss och därmed bedöms risken för dessa flockar extra hög.

Risken att de HPAI virus som har förekommit i Europa under de senaste åren skulle kunna smitta människa bedöms vara låg. Den typ av fågelinfluensa H5N1 som konstaterats i Sverige och Europa 2021 ska inte förväxlas med H5N1 som påvisades i Sverige 2006-2007, som innebar högre risker för människor.